EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2018 05 23
COM(2018) 313 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

dėl pažangos, padarytos susigrąžinant iš pieno gamintojų papildomą mokestį už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., apie kurią Italija pranešė Komisijai ir Tarybai, vertinimo

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

dėl pažangos, padarytos susigrąžinant iš pieno gamintojų papildomą mokestį už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., apie kurią Italija pranešė Komisijai ir Tarybai, vertinimo

(remiantis Tarybos sprendimo 2003/530/EB 3 straipsniu)

Ši vertinimo ataskaita parengta remiantis 2003 m. liepos 16 d. Tarybos sprendimo 2003/530/EB dėl pagalbos, kurią Italijos Respublika ketina teikti savo pieno gamintojams, suderinamumo su bendrąja rinka (toliau – Tarybos sprendimas), 3 straipsniu, pagal kurį kompetentingos Italijos institucijos turi kasmet Tarybai ir Komisijai pateikti ataskaitą apie pažangą, padarytą susigrąžinant sumą, kurią gamintojai turi sumokėti kaip papildomą laikotarpiui nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m. nustatytą mokestį.

Pagal Tarybos sprendimo 1 straipsnį pagalba, kurią Italijos Respublika teikia pieno gamintojams, pati sumokėdama Europos Sąjungai sumą, kurią jie turi sumokėti Europos Sąjungai kaip papildomą pieno mokestį už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., ir leisdama tiems gamintojams per kelerius metus sumokėti skolą kaip atidėtą mokėjimą be palūkanų, išimties tvarka laikoma suderinama su bendrąja rinka su sąlyga, kad:

– gamintojai grąžina visą sumą, kasmet sumokėdami po lygią dalį, ir

– grąžinimo laikotarpis neviršija 14 metų, skaičiuojant nuo 2004 m. sausio 1 d.

Pagal Tarybos sprendimo 2 straipsnį pagalba suteikiama su sąlyga, kad Italija Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondui (EŽŪOGF) praneša apie visą atitinkamam laikotarpiui skirto papildomo mokesčio sumą ir kad ji atitinkamai iš 2003 m. lapkričio mėn., 2004 m. lapkričio mėn. ir 2005 m. lapkričio mėn. EŽŪOGF finansuojamų išlaidų išskaito negrąžintą skolą trimis lygiomis metinėmis dalimis. Italija 2003 m. rugpjūčio 26 d. raštu tinkamai pranešė apie visą atitinkamam laikotarpiui skirtą papildomo mokesčio sumą. Likusi negrąžintos skolos dalis buvo tinkamai išskaityta iš atitinkamai 2003 m., 2004 m. ir 2005 m. lapkričio mėn. EŽŪOGF finansuojamų išlaidų.

Pagal Tarybos sprendimo 3 straipsnio nuostatas kompetentingos Italijos valdžios institucijos Tarybai ir Komisijai turi kasmet pateikti pažangos, padarytos susigrąžinant iš gamintojų papildomą mokestį už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., ataskaitą.

Pagal šią nuostatą Italijos valdžios institucijos 2017 m. lapkričio 7 d. AGEA (*Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura* – Žemės ūkio mokėjimo agentūra) raštu Komisijai pateikė dvyliktą ataskaitą, susijusią su daline 2016 m. įmoka. Reikėtų priminti, kad dvi pirmosios dalinės įmokos (2004 ir 2005 m.) aptartos vienoje ataskaitoje (2007 m. sausio 30 d. dokumente KOM(2007) 34 galutinis), o šioje ataskaitoje aptariama tryliktoji dalinė įmoka.

Šioje ataskaitoje pateikiamas Komisijos atliktas Italijos institucijų pristatytos 2016 m. pažangos, susijusios su papildomo mokesčio susigrąžinimu tiek už Tarybos sprendime nurodytus septynerius metus, tiek su už tame sprendime nenurodytus metus, vertinimas.

Mokesčio mokėjimas pagal 2003 m. mokėjimo dalimis priemonę

Tarybos sprendimas, kuriuo Italijai leista už pieno gamintojus į Sąjungos biudžetą sumokėti papildomą mokestį, pirmosios ataskaitos Tarybai teikimo metais (2005 m.) buvo taikomas 25 123 pieno gamintojams, privalantiems sumokėti mokestį. 2016 m. tokių gamintojų buvo 21 123.

Iš visų gamintojų, dėl kurių teikiama ataskaita ir kurie turėjo mokėti papildomą mokestį septynerius Tarybos sprendime numatytus prekybos metus, iš pradžių 15 431 gamintojas pasirinko 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą. 15 431 mokėjimo dalimis sistemą pasirinkęs gamintojas 2004 m., prieš pirmos įmokos mokėjimą, iš viso turėjo sumokėti 345 mln. EUR, t. y. apie ketvirtadalį visos gamintojų, kurie nesutiko dalyvauti mokėjimo dalimis sistemose, nesumokėto mokesčio sumos. Todėl atrodo, kad šią sistemą daugiausia pasirinko gamintojai, kurių individualios gamybos perviršis yra nedidelis. Kita vertus, gamintojai, kurių individualios gamybos perviršio dalis yra didesnė (apie 8 000 gamintojų, kuriems apskaičiuota 1 mlrd. EUR mokesčių, sumokėtinų per septynerius prekybos metus), nusprendė mokėjimo dalimis sistemoje nedalyvauti. Vis dėlto reikia pažymėti, kad Italijos valdžios institucijos kiekvienais metais gauna naujų paraiškų dėl mokesčio mokėjimo dalimis. 2016 m. užregistruotos 39 naujos paraiškos dėl iš viso 4,2 mln. EUR. 2016 m. gruodžio 31 d. bendra suma pagal 2003 m. mokesčio mokėjimo dalimis schemą buvo 372,361 mln. EUR.

Iki 2016 m. gruodžio 31 d. tryliktą įmoką (iš viso 25 574 104,06 EUR) turėjo sumokėti 10 395 gamintojai. Per Italijos valdžios institucijų atliktus patikrinimus nustatyta, kad 2016 m. 10 186 gamintojai tinkamu laiku sumokėjo 24 968 791,58 EUR įmokų. Tai reiškia, kad mokėdami tryliktą įmoką 97,9 % gamintojų laiku sumokėjo 97,63 % mokesčio. Mokant pirmąsias dvylika įmokų, laiku sumokėta atitinkamai 99,6 %, 97,9 %, 99,5 %, 99,7 %, 96,4 %, 96,2 %, 90,5 %, 98,3 %, 96,9 %, 98,2 %, 95,9 % ir 95,7 % mokėtinos sumos. Taigi bendra pirmųjų trylikos įmokų suma sudaro apie 358,326 mln. EUR (šiek tiek daugiau nei 96 % visos mokėtinos įmokų sumos).

Nors šios sumos neabejotinai rodo, kad mokesčio mokėjimo dalimis schemą pasirinkę gamintojai laikosi įsipareigojimų, Komisija mano, jog priemonės, kurių buvo imtasi, kai nebuvo laikomasi nustatyto mokėjimo termino, yra pagrindinis rodiklis, pagal kurį galima spręsti apie Italijos institucijų įsipareigojimą užtikrinti, kad būtų tinkamai laikomasi mokėjimo tvarkos sąlygų ir kad galiausiai būtų surinkta visa mokėtino mokesčio suma.

Apie likusių 209 gamintojų tryliktos įmokos mokėjimus (iš viso 563 317,82 EUR) duomenų negauta. (Šie duomenys bus paskelbti kitų veiklos metų ataskaitoje.)

Ankstesnėje ataskaitoje buvo nurodyta, kad 2015 m. gruodžio 31 d. 258 gamintojai buvo nesumokėję dvyliktos įmokos (1 089 857 EUR). Remiantis Italijos institucijų pateikta informacija, centrinės institucijos apie visus tokius atvejus pranešė atitinkamoms regionų institucijoms, kad būtų išreikalauta visa mokėtina suma su palūkanomis, netaikant mokėjimo dalimis sistemos. Vėliau paaiškėjo, kad iš 258 gamintojų, kurie laikyti nesumokėjusiais, 124 gamintojai sumokėjo reikiamas sumas. Tačiau 134 gamintojai iš tiesų nesumokėjo dvyliktos įmokos, todėl iš jų atimta galimybė mokėti dalimis ir pradėtos priverstinio išieškojimo procedūros.

Atsižvelgiant į Italijos institucijų pateiktą 2016 m. informaciją, galima teigti, kad Tarybos sprendime 2003/530/EB patvirtintos mokėjimo dalimis priemonės taikymo sąlygų buvo laikomasi, o susigrąžinant sumą, kurią mokėjimo dalimis priemonę pasirinkę gamintojai turi sumokėti už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., padaryta pažanga rodo, kad sistema valdoma tinkamai.

Ūkiai, kuriems panaikinta galimybė mokėti dalimis

Jei gamintojas nesumoka nors vienos metinės įmokos, mokėjimo dalimis sistema nebetaikoma ir reikalaujama, kad jis sumokėtų visą likusią sumą su susikaupusiomis palūkanomis.

Per trylika metų, praėjusių nuo mokėjimo dalimis sistemos taikymo pradžios 2003 m., teisė mokėti dalimis buvo atimta iš 991 ūkio; tai atitinka 33 954 483,57 EUR bendros skolos pagal mokėjimo dalimis sistemą.

Vis dėlto iš tos sumos 15 608 713,05 EUR buvo sumokėti prieš atimant tą teisę, o 5 042 636,22 EUR buvo susigrąžinti po teisės panaikinimo, iš šių lėšų 2 678 653,30 EUR leido 256 ūkiams visiškai atsiskaityti. Taigi bendra nesumokėta likusių 735 ūkių skola yra 13 314 672,82 EUR.

Iš šių duomenų matyti, jog priemonės, kurių ėmėsi Italijos administracija, kad surinktų mokestį iš gamintojų, kuriems dėl nesumokėtos metinės įmokos nebeleidžiama dalyvauti mokėjimo dalimis sistemoje, nėra pakankamos. Be to, pieno gamintojai turėjo atšaukti teisinius veiksmus Italijos teismuose, kad galėtų dalyvauti mokėjimo dalimis sistemoje. Atsižvelgiant į šį faktą, nepakankamas lėšų susigrąžinimas turėtų priklausyti ne nuo galimai ilgos teisminių procedūrų trukmės, o greičiau nuo Italijos institucijų nepajėgumo veiksmingai šias sumas susigrąžinti.

Įmokų atidėjimas šešiems mėnesiams ir atidėjimo poveikis valstybės pagalbai

Remdamasi 2010 m. gruodžio 29 d. Italijos įstatymo galią turinčio sprendimo Nr. 225, kuris po pakeitimų tapo 2011 m. vasario 26 d. Įstatymu Nr. 10, 2 straipsnio 12 dalies k punktu, Italija leido iki 2011 m. birželio 30 d. atidėti 2010 m. įmokos mokėjimą. Šią įmoką pagal Tarybos sprendimu 2003/530/EB patvirtintą 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą iš esmės reikėjo sumokėti iki 2010 m. gruodžio 31 d.

2013 m. liepos 17 d. sprendime C(2013) 4046 *final* Komisija pareiškė, kad pieno mokesčio dalinės įmokos, kurios terminas – 2010 m. gruodžio 31 d., atidėjimas yra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba. Be to, jos nuomone, šia pagalba buvo pažeistos Tarybos sprendime 2003/530/EB nustatytos sąlygos ir gavėjams, taip atsidūrusiems už leistinų Tarybos nustatytų ribų, suteikta nauja valstybės pagalba, kuri, remiantis Reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio f punktu, yra neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka.

Sprendime C(2013) 4046 *final* Komisija Italijai nurodė iš pagalbos gavėjų, kuriems mokėjimas buvo atidėtas, susigrąžinti nesuderinamos pagalbos sumą su palūkanomis.

Italijos institucijos pradėjo administracines pagalbos susigrąžinimo procedūras. Tačiau 2013 m. lapkričio 8 d. Italija apskundė Komisijos sprendimą Bendrajam Teismui (byla T-527/13). 2015 m. birželio 24 d. Bendrasis Teismas priėmė sprendimą, kuriuo Komisijos sprendimas iš dalies panaikinamas: jis patvirtino, kad Komisija yra teisi dėl pagalbos, susijusios su atidėtu dalinės įmokos, kurios terminas – 2010 m. gruodžio 31 d., mokesčio mokėjimu, tačiau atmetė Komisijos išvadas dėl naujos pagalbos, sukurtos tokio atidėjimo gavėjams, taip atsidūrusiems už leistinų Tarybos nustatytų ribų. Komisija Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikė apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo (byla C-467/15 P). 2017 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismas aptariamoje byloje priimtame sprendime patvirtino Komisijos galutinio sprendimo C(2013) 4046 *final*, kurį Bendrasis Teismas iš dalies panaikino 2015 m. birželio 24 d. sprendimu (byla T-527/13), galiojimą. Italijos institucijų buvo paprašyta imtis nacionalinių priemonių, reikalingų sprendimui C (2013) 4046 *final* įgyvendinti, kol bus visiškai susigrąžinta pagal šią sistemą skirta pagalba.

Papildomas mokestis už 2002–2003 prekybos metus

Vykdydama Tarybos sprendimą 2003/530/EB, Italija už gamintojus į ES biudžetą pervedė 1995–2002 prekybos metais taikytą papildomą mokestį.

Remdamosi 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1788/2003, nuo 2004 m. valstybės narės papildomą mokestį į Sąjungos biudžetą perveda tiesiogiai.

Tačiau 2002–2003 prekybos metams netaikomas nei Tarybos sprendimas, nei nauja nuo 2004 m. taikoma sistema. Atsižvelgiant į Italijai skirtų nacionalinių kvotų viršijimą, Italijos pieno gamintojai, dėl kurių kvota buvo viršyta, už 2002–2003 prekybos metus į Sąjungos biudžetą turėjo įmokėti 227,76 mln. EUR.

Iš šios sumos 118,4 mln. EUR papildomo mokesčio, kurį skolingi pieno gamintojai, į Europos Sąjungos biudžetą vis dar nesumokėta.

Už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2008–2009 m. mokėtinas mokestis, kuriam netaikoma nei 2003 m. mokėjimo dalimis sistema, nei 2009 m. mokesčių grąžinimo sistema

Ankstesnėse ataskaitose buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad Italijos nustatyta 2003 m. mokėjimo dalimis sistema ir 2009 m. mokesčių grąžinimo sistema (taikant palūkanų normą, kuri lygi Sąjungai nustatytai orientacinei palūkanų normai, padidintai keliais procentiniais punktais) taikomos tik nedidelei susigrąžintino mokesčio daliai, t. y. 407 mln. EUR, arba 17 % grąžintinos sumos. 2016 m. gruodžio 31 d. jau buvo susigrąžinta 368 mln. EUR pagal 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą ir 2009 m. mokesčių grąžinimo sistemą. Tai reiškia, kad minėtos sistemos vis dar taikomos tik nedidelei visos grąžintinos sumos daliai, t. y. 39 mln. EUR.

Iš tikrųjų bendra mokesčio suma nuo 1995–1996 iki 2008–2009 prekybos metų, kaip pranešė Italija, yra 2,303 mlrd. EUR. Didžioji dalis šios sumos išieškotina ne pagal pirmiau nurodytas sistemas.

Nors pagal Italijos institucijų ataskaitoje dėl tryliktos įmokos pateiktą informaciją atrodo, kad dabartinė bendra mokesčio susigrąžinimo padėtis taikant 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą yra patenkinama, to negalima pasakyti apie sumas, išieškotinas ne pagal mokėjimo dalimis ar mokesčio grąžinimo sistemą (1,268 mlrd. EUR), visų pirma apie grąžintinas vykdytinas sumas (803 mln. EUR).

Nuo 2010 m. Tarybai nuosekliai teikiamose vertinimo ataskaitose Komisija ne kartą išreiškė nepasitenkinimą dėl nereikšmingos pažangos susigrąžinant papildomą pieno mokestį, kuris išieškotinas ne pagal mokėjimo dalimis ar mokesčio grąžinimo sistemą.

Italijos institucijų ataskaitoje dėl tryliktos įmokos pateikta informacija rodo, kad neįvyko jokių didesnių pokyčių faktiškai surenkant mokestį, kuriam netaikoma mokėjimo dalimis sistema. Italijos institucijos atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo metu 798 mln. EUR išieškomi per teismą (priverstinis išieškojimas), tačiau apie faktinį rezultatą dar nepranešama.

Atsižvelgiant į nesumokėto mokesčio dydį ir laikotarpį, per kurį nesusigrąžinta mokėtina suma, daroma išvada, kad Italijos institucijos tinkamai neužtikrino ir neužtikrina Sąjungos teisės aktų taikymo veiksmingumo ir rezultatyvumo.

Todėl Komisija kreipėsi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą ir pateikė ieškinį dėl įsipareigojimų nevykdymo pagal SESV 258 straipsnį (byla C-433/15).

2018 m. sausio 24 d. sprendimu Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priėmė Komisijos ieškinį: jis nustatė, jog Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų, neužtikrinusi, jog papildomas mokestis, mokėtinas už Italijoje realizuotą produkciją viršijus nacionalinę kvotą, nuo pirmųjų apmokestinimo papildomu mokesčiu Italijoje metų (1995–1996 m.) iki paskutinių apmokestinimo už perteklinę gamybą, konstatuotą Italijoje, metų (2008–2009 m.):

– būtų faktiškai taikomas gamintojams, kurie prisidėjo prie kiekvieno gamybos perviršio, ir

– supirkėjų ar gamintojų tiesioginių pardavimų atveju būtų laiku sumokėtas gavus pranešimą apie mokėtiną mokestį arba

– nesumokėjimo per nustatytą laikotarpį atveju, jis būtų užregistruotas ir, jei įmanoma, surinktas iš supirkėjų ar gamintojų taikant vykdymo užtikrinimo priemones.

Išvada

Komisija mano, kad Italijos institucijos laikosi Tarybos 2003 m. patvirtintos mokėjimo dalimis sistemos taikymo sąlygų ir padarė pažangą susigrąžindamos mokestį, nustatytą gamintojams, pasirinkusiems laikotarpiui nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m. nustatytą mokėjimo dalimis sistemą. Ši pažanga rodo, kad sistema valdoma tinkamai.

Kalbėdama apie sumas, kurios susigrąžinamos ne pagal mokėjimo dalimis ar mokesčio susigrąžinimo sistemą, Komisija atkreipė dėmesį, kad 2018 m. sausio 24 d. sprendime Europos Sąjungos Teisingumo Teismas patvirtino, jog Italijos Respublika nevykdė įsipareigojimų, dėl kurių jai priekaištavo Komisija. Todėl pagal SESV 260 straipsnį Italijos institucijos turi imtis būtinų priemonių, kad įvykdytų Teisingumo Teismo sprendimą ir atsakingai įgyvendintų veiksmingą išieškotinų sumų susigrąžinimo sistemą, kuri užtikrintų faktišką ir akivaizdų nesumokėtų sumų sumažinimą.